

Tele2 Sverige AB
Box 62
164 40 Kista
Telephone +46 8 562 640 00
Fax: +46 8 562 642 00
www.tele2.se

07-09-2018, FINAL

Post- och telestyrelsen

Att: [REDACTED]

Box 5398

102 49 Stockholm

Insänt via e-post till följande adress:
smp@pts.se

Yttrande över utkast till beslut om fastställande av företag med betydande inflytande på marknaden för lokalt tillträde till fiberbaserad nätinфраstruktur (marknad 3a)

Tele2 Sverige AB ("Tele2") har tagit del av förslaget på beslut om fastställande av företag med betydande inflytande på marknaden för lokalt tillträde till fiberbaserad nätinфраstruktur, med diarienummer 15-7200 ("Förslaget"), som Post- och telestyrelsen ("PTS") remitterade den 18 juni april 2018. Tele2 får härmed inkomma med följande yttrande.

1. Sammanfattning av Tele2:s synpunkter och förslag

- Tele2 tillstyrker PTS:s förslag på produktmässig uppdelning av slutkundsmarknaden för fasta bredbandstjänster över fiber- och kabel-tv-nät mellan en slutkundsmarknad som betjänar slutkunder i flerfamiljshus ("Slutkundsmarknaden för fasta bredbandstjänster till MDU") och en slutkundsmarknad som betjänar slutkunder i enfamiljshus ("Slutkundsmarknaden för fasta bredbandstjänster till SDU").
- Tele2 avstyrker PTS:s förslag på produktmässig definition av grossistmarknaden för lokalt tillträde till fiberbaserad nätinфраstruktur ("Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde"), som i Förslaget består av tillträde till fiberbaserat accessnät som ansluter MDU såväl som tillträde till fiberbaserat accessnät som ansluter SDU.
  - Tele2 föreslår att PTS gör om den produktmässiga marknadsdefinitionen av Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde, och att PTS därvid analyserar de svenska förhållandena i följande steg:
    - *I ett första steg* bör PTS, med utgångspunkt i EU-kommissionens rekommendation av den 9 oktober 2014 om relevanta produkt- och tjänstemarknader ("Rekommendationen")¹ och i det till Rekommendationen tillhörande "Förklaringsdokumentet"², definiera den eller de grossistprodukter som förväntas tillhandahållas på Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde.
    - *I ett andra steg* bör PTS undersöka om och i så fall hur, var och av vem som den i steg 1 definierade grossistprodukten *potentiellt* skulle kunna tillhandahållas i Sverige.

---

¹ 2014/710/EU.

² SWD(2014) 298.

I detta steg definierar PTS den produktmässiga avgränsningen av den relevanta grossistmarknaden, dock utan att ha analyserat eventuella variationer som skulle kunna föranleda ytterligare uppdelning av den relevanta grossistmarknaden i mindre produktmässiga delmarknader.

- *I ett tredje steg* bör PTS undersöka om och i så fall hur, var och av vem som den i steg 1 definierade grossistprodukten *i praktiken* tillhandahålls i Sverige. Detta steg vidtas för att kunna identifiera eventuella variationer på den relevanta grossistmarknaden som skulle kunna föranleda en ytterligare uppdelning av den relevanta grossistmarknaden i mindre produktmässiga delmarknader.
  - *I ett fjärde steg* bör PTS, för det fall variationer i det praktiska tillhandahållandet av den i steg 1 definierade produkten har kunnat identifieras i steg 3, ta ställning till huruvida dessa variationer är sådana att de motiverar en ytterligare uppdelning av den relevanta grossistmarknaden i mindre produktmässiga delmarknader.
  - Enligt Tele2 skulle en produktmässig marknadsdefinition som genomfördes i de ovan föreslagna stegen ge vid handen att Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde produktmässigt utgörs av "Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccess-förbindelser för slutkundsoperatörer" till samtliga byggnadstyper. På den relevanta produktmarknaden ingår således *samtliga fiberaccesser i Sverige*.
  - Eftersom det föreligger stora variationer i det praktiska tillhandahållandet av Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccesser för slutkundsoperatörer beroende på om de enskilda fiberaccesserna ansluter MDU:er eller SDU:er, och eftersom dessa variationer beror på stora skillnader i konkurrensvillkor mellan MDU- och SDU-segmenten som i sin tur leder till oändligt stora prisskillnader mellan MDU- och SDU-segmenten, ska Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde produktmässigt delas upp i två delmarknader: Grossistmarknaden för lokalt fysiskt och virtuellt tillträde till fiberbaserat accessnät som ansluter MDU ("Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till MDU") och grossistmarknaden för lokalt fysiskt och virtuellt tillträde till fiberbaserat accessnät som ansluter SDU ("Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till SDU").
- Grunderna för Tele2:s avstyrkande och förslag i denna del beskrivs i detalj i avsnitt 2.1 nedan, och är sammanfattningsvis de följande:
    - I Förslaget identifierar PTS på ett *korrekt sätt* den produkt som enligt Rekommendationen och Förklaringsdokumentet ska tillhandahållas på Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde, det vill säga *Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer*.

- I Förslaget bedömer PTS på ett *korrekt sätt* att Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer skulle kunna tillhandahållas i *hela Sverige av alla fiberaccessnätägare oavsett ansluten byggnadstyp*. Den relevanta grossistmarknaden ska produktmässigt således definieras som *tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer*, och på den relevanta produktmarknaden ingår det totala antalet fiberbaserade accesser i Sverige. Annorlunda uttryckt består det relevanta grossistmarknaden, med PTS:s mobiltäcknings- och bredbandskartläggning 2017 som underlag, av *fiberaccesser som totalt ansluter 72 procent av Sveriges hushåll och 67 procent av Sveriges arbetsställen*.
- I Förslaget bedömer PTS på ett *korrekt sätt* att Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer *i praktiken* tillhandahålls i Sverige i form av vad PTS kallar "klassiskt svartfibertillträde", det vill säga slutkundsoperatörers köp av just enskilda fiberaccessförbindelser från nätägare. PTS bedömer således *rätteligen* att en slutkundsoperatörs köp av enskilda fiberförbindelser från en nätägare ska hänföras till den relevanta Grossistmarknaden för tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer.
- I Förslaget bedömer PTS emellertid på ett *felaktigt sätt* att Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer *i praktiken* tillhandahålls i Sverige *även* i form av den *förmodade* upphandling av svartfibertillträde som KO enligt PTS gör från nätägare. PTS bedömer således *felaktigt* att en KO:s driftsättning av en nätägares passiva nät ska hänföras till den relevanta Grossistmarknaden för tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer.
- Detta steg i PTS:s produktmässiga marknadsdefinition är felaktigt. Det är också detta steg som gör att PTS senare i sin marknadsanalys felaktigt kommer fram till att grossisttillträde till MDU och grossisttillträde till SDU ska placeras på en och samma produktmarknad. Felaktigheten uppstår av flera skäl, vilka kan sammanfattas enligt det följande: *För det första* tar PTS inte hänsyn till hur den affärsmodell som tillämpas av KO ser ut. PTS antar felaktigt att "KO upphandlar svartfibertillträden". Så är inte fallet. Istället upphandlar nätägare för hela eller delar av sina nät KO för aktivering och drift av det passiva nätet. Upphandlingen har i fallet med nätägare och KO således *motsatt riktning* i förhållande till upphandlingen i fallet med slutkundsoperatörer och nätägare (i det förra fallet är nätägaren köpare och inte säljare, medan i det senare är nätägaren säljare och inte köpare). Upphandlingen *avser* i fallet med nätägare och KO också *något helt annat* än upphandlingen i fallet med slutkundsoperatörer och nätägare (i det förra fallet tillhandahåller KO en tjänst, medan i det senare tillhandahåller nätägaren en produkt).

- *För det andra* kan det konstateras att även för det fall KO i praktiken skulle upphandla svarfibertillträden (vilket KO alltså i praktiken *inte* gör) har PTS *inte* genomfört ett fullständigt utbytbarhetstest mellan det tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser som *i praktiken* efterfrågas av slutkundsoperatörer och *i praktiken* tillhandahålls av nätägare, och det *förmodade* svartfibertillträde som enligt PTS:s nuvarande bedömning efterfrågas av KO och enligt PTS:s nuvarande bedömning tillhandahålls av nätägare.
- *För det tredje* kan det konstateras att även för det fall KO i praktiken skulle upphandla svarfibertillträden (vilket KO alltså i praktiken *inte* gör), och även för det fall PTS skulle ha genomfört ett fullständigt utbytbarhetstest (vilket PTS alltså *inte* gör), skulle ett sådant utbytbarhetstest visa att det tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser som *i praktiken* efterfrågas av slutkundsoperatörer och *i praktiken* tillhandahålls av nätägare *inte är utbytbart* med det *förmodade* svartfibertillträde som enligt PTS:s nuvarande bedömning efterfrågas av KO och enligt PTS:s nuvarande bedömning tillhandahålls av nätägare. Detta då ändamålen skulle vara helt olika i de två fallen och någon efterfrågesubstitution inte skulle föreligga till följd av betydande byteskostnader.
- För det fall PTS skulle ha gjort den korrekta bedömningen att Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer *i praktiken* tillhandahålls i Sverige *endast* i form av vad PTS kallar "klassiskt svartfibertillträde", det vill säga slutkundsoperatörers köp av enskilda fiberaccessförbindelser från nätägare, skulle PTS också ha dragit den korrekta slutsatsen att den grossistprodukt som avses i Rekommendationen och Förklaringsdokumentet *i praktiken* tillhandahålls i Sverige *endast till MDU:er, och inte till SDU:er*. Därmed skulle PTS på ett korrekt sätt ha kunnat konstatera att det på Grossistmarknaden för tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer föreligger *stora variationer mellan MDU- och SDU-segmenten, och att dessa variationer skulle kunna motivera en vidare uppdelning av den relevanta grossistmarknaden i mindre delmarknader*.
- I en analys av dessa variationer skulle det *för det första* kunna konstateras att avsaknaden av det praktiska tillhandahållandet av Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer på SDU-segmentet, en avsaknad som alltså föreligger trots att efterfrågan finns och trots att tillhandahållandet är fullt möjligt, inte kan anses utgöra något annat än leveransvägran och en medveten begränsning av utbudet. Utifrån ett köparperspektiv representerar leveransvägran ett oändligt högt pris. Därmed skulle det kunna konstateras att det föreligger en oändligt stor skillnad i pris på Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer mellan MDU-segmentet (där leveransvägran inte sker utan där grossistprodukten tillhandahålls på kommersiella villkor) och SDU-segmentet (där leveransvägran sker).

- *För det andra* skulle det kunna konstateras att förmågan hos nätägare på SDU-segmentet att vägra att leverera Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer, trots att efterfrågan är stor och trots att tillhandahållandet är fullt möjligt, och oförmågan hos nätägare på MDU-segmentet att göra detsamma, beror på det enkla faktum att konkurrensförhållandena på nätägarnivå radikalt skiljer sig åt mellan MDU-segmentet och SDU-segmentet.
  - På MDU-segmentet förekommer det paralleletablering av fiberaccessnät och i de fall det inte förekommer utgör potentiell paralleletablering ett reellt och genomförbart alternativ. På SDU-segmentet förhåller det sig på motsatt sätt: Där existerar paralleletablering av fiberaccessnät inte, och det finns ingen som helst grund för att anta att paralleletablering skulle kunna uppstå. På MDU-segmentet är nätägarna således utsatta för konkurrens, medan nätägarna på SDU-segmentet kan agera helt oberoende.
  - Mot bakgrund av de *uppenbara, väsentliga och i verkligheten lätt verifierbara* skillnader i pris på och konkurrensvillkor för Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer mellan MDU- respektive SDU-segmenten, måste Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde produktmässigt delas upp i en MDU- respektive SDU-del.
- Tele2 avstyrker PTS:s förslag på geografisk definition av Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde.
- Tele2 föreslår att PTS gör om den geografiska marknadsdefinitionen av Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde med utgångspunkt i en korrekt produktmässig avgränsning, som innebär att Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde produktmässigt delas in i två delmarknader: Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till MDU och Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till SDU.
    - Enligt Tele2 skulle en korrekt genomförd geografisk marknadsdefinition av Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till SDU ge vid handen att denna marknad geografiskt ska definieras som nätägarspecifik, det vill säga att respektive fiberaccessnät som ansluter SDU:er och som ägs av en och samma nätägare ska definieras som en separat geografisk marknad.
  - Grunderna för Tele2:s avstyrkande och förslag i denna del beskrivs i detalj i avsnitt 2.2 nedan, och är sammanfattningsvis de följande:
    - På en produktmässigt korrekt definierad Grossistmarknad för fiberbaserat tillträde till SDU, skulle endast en nätägare delta – och endast en nätägare skulle kunna delta – i utbudet av Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer inom det geografiska område som täcks av respektive nätägars fiberaccessnät till SDU:er.

- Inom det geografiska område som täcks av respektive nätägares fiberaccessnät till SDU:er, har en nätägare 100 procent av marknadsandelarna medan övriga nätägare har noll procent. Det betyder att de geografiska skillnaderna beträffande marknadsandelar på Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till SDU är mycket stora (så stora som de kan bli), och att dessa geografiska skillnader i marknadsandelar följer den geografiska täckningen för respektive nätägares fiberaccessnät till SDU:er.
  - Till följd av avsaknaden av praktiskt tillhandahållande av Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer på Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till SDU – en avsaknad som föreligger trots att det finns en stor efterfrågan på grossistprodukten trots att tillhandahållandet av grossistprodukten till SDU:er är fullt möjligt i hela Sverige – är det hart när omöjligt att hitta ett underlag för grossistprisskillnader mellan olika nätägare. Detta faktum, som beror på avsaknaden av konkurrens på infrastrukturnivå på Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till SDU, bör rimligtvis inte kunna anföras som skäl till att den geografiska definitionen inte ska kunna konstateras vara nätägarspecifik. Att leveransvägran och begränsning av utbudet förekommer på *hela* Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till SDU, som är en konsekvens av frånvaron av konkurrens på infrastrukturnivå, bör snarare ytterligare motivera en geografisk definition som är nätägarspecifik.
- Tele2 avstyrker PTS:s förslag på trekriterietest av Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde.
    - Tele2 föreslår att PTS gör om trekriterietestet med utgångspunkt i produktmässigt och geografiskt korrekt avgränsade grossistmarknader enligt ovan.
  - Tele2 avstyrker PTS:s förslag på fastställande av företag med betydande inflytande ("SMP-bedömning") på Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde.
    - Tele2 föreslår att PTS gör om SMP-bedömningen med utgångspunkt i produktmässigt och geografiskt korrekt avgränsade grossistmarknader enligt ovan.

2. Detaljerade synpunkter och förslag

2.1. PTS:s förslag på produktmässig definition av Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde

Vad är det för produkt som ska tillhandahållas på marknad 3a, och hur ser affärslogiken ut på denna marknad?

I Förslaget konstaterar PTS inledningsvis att utgångspunkten för fastställande av marknader ska vara definitionen av slutkundsmarknader ur ett framtidsorienterat perspektiv. PTS anför att efter det att slutkundsmarknaderna har definierats och analyserats ska PTS gå vidare med att identifiera de relevanta grossistmarknader som kan behöva regleras för att effektiv konkurrens ska kunna uppstå på slutkundsmarknaderna.

Vidare konstaterar PTS att Förslaget avser den av EU-kommissionen definierade grossistmarknaden för lokalt tillträde till nätinфраstruktur, och att denna grossistmarknad härrör från slutkundsmarknaden för bredbandstjänster via en fast anslutningspunkt till privatkunder och små företag.

I sin analys av slutkundsmarknaden för bredbandstjänster via en fast anslutningspunkt till privatkunder och små företag kommer PTS fram till slutsatsen att slutkundsmarknaden ska delas upp i två steg: *För det första* skiljer PTS på slutkundsmarknaden för fasta bredbandstjänster levererade över kopparbaserad nätinфраstruktur och slutkundsmarknaden för fasta bredbandstjänster levererade över fiber- och kabel-tv-baserad nätinфраstruktur; *för det andra* delar PTS upp slutkundsmarknaden för fasta bredbandstjänster levererade över fiber- och kabel-tv-baserad nätinфраstruktur i två delmarknader: Slutkundsmarknaden för fasta bredbandstjänster till MDU och Slutkundsmarknaden för fasta bredbandstjänster till SDU.

Det är från de två sistnämnda slutkundsmarknaderna som den eller de grossistmarknader som PTS ska definiera i Förslaget härrör. I sin beskrivning av hur den eller de grossistmarknader som härrör från de identifierade slutkundsmarknaderna ska definieras konstaterar PTS bland annat att en bredbandsleverantör kan få tillgång till nätinфраstruktur på olika sätt "för att tillhandahålla slutkundstjänster". PTS anför också att ju större del av vidareförädlingen som operatören själv ansvarar för, desto större möjligheter har bredbandsleverantören att "kontrollera och utforma slutkundstjänsten".

PTS konstaterar vidare att tillträde på den eller de aktuella grossistmarknaderna måste vara kostnadseffektivt "för att grossistkunden ska ha möjlighet att producera och leverera de aktuella slutkundstjänsterna". Mot bakgrund av ovanstående citat från Förslaget kan det konstateras att PTS utgår ifrån att de som får tillträde till nätinфраstruktur på den eller de grossistmarknader som ska definieras i Förslaget tillhandahåller de slutkundstjänster som förekommer på de tidigare definierade slutkundsmarknaderna, d.v.s. fasta bredbandstjänster till slutkunder i MDU och fasta bredbandstjänster till slutkunder i SDU. Annorlunda uttryckt är de tillträdande parterna på den eller de grossistmarknader som ska definieras i Förslaget *slutkundsoperatörer*.

PTS:s utgångspunkt är i denna del helt förenlig med Rekommendationen och med Förklaringsdokumentet", vari EU-kommissionen bland annat konstaterar det följande:

"Although physical unbundling has typically been considered to provide operators with full control over the network, allowing the access seekers to differentiate *their retail offers* and innovate (...)"³ (Tele2:s kursivering)

"Therefore, any undertaking willing to *provide broadband services to end-users* has the choice to either build or establish such a transmission channel network or obtain access to an already existing infrastructure in order to reach the end-customer locations that are served."⁴ (Tele2:s kursivering)

EU-kommissionen utgår, precis som PTS, från att den part som söker tillträde på den eller de grossistmarknader som ska definieras i Förslaget gör det för att tillhandahålla slutkundstjänster, det vill säga att den tillträdande parten på den eller de relevanta grossistmarknaderna är en *slutkundsoperatör*.

---

³ SWD(2014) 298, s. 17.

⁴ Ibid., s. 37-38.

Av formuleringarna i Förklaringsdokumentet är det också tydligt att det är slutkundsoperatören – för att den ska kunna tillhandahålla slutkundstjänster – som söker och efterfrågar tillträde från en nätägare som på slutkundsoperatörens initiativ och på slutkundsoperatörens begäran tillhandahåller tillträdet. På den eller de grossistmarknader som ska definieras i Förslaget är således *slutkundsoperatörerna köpare och nätägarna säljare*.

I Förklaringsdokumentet ges ytterligare vägledning om vad det är för produkt som ska tillhandahållas på grossistmarknaden eller grossistmarknaderna för fiberbaserat 3a-tillträde och hur affärslogiken på denna eller dessa grossistmarknader förutsätts fungera. EU-kommissionen framhåller det följande i Förklaringsdokumentet:

”At present the WLA market primarily consists of physical or passive access products enabling transmission of internet and related data services. Copper loop unbundling (LLU) and copper sub-loop unbundling (SLU) – although on a limited scale – are still the most relevant access products used throughout the Union. So far experience under the Article 7 procedure has not shown significant breaks in the chain of substitution when comparing current-generation broadband services to those provided over optical fibre. Therefore, access to a FTTH, FTTB or FTTC/VDSL (either point-to-point or point-to-multipoint) network should be considered as *functionally equivalent to traditional copper LLU*. In this respect, NRAs should include in the WLA market all access products available at the physical layer in a point-to-point FTTH architecture, in a point-to-multipoint FTTH architecture or in FTTC/VDSL scenarios (e.g. ODF unbundling access, cabinet unbundling access, access to the terminating segments at the concentration/distribution points).“⁵

Av det ovanstående följer att den eller de produkter som ska tillhandahållas på den eller de grossistmarknader som ska definieras i Förslaget förutsätts motsvara den produkt som sedan många år tillbaka har tillhandahållits på Grossistmarknaden för lokalt tillträde till kopparbaserad nätinfrastuktur, det vill säga den s.k. ”LLUB-produkten”. På grossistmarknaden för LLUB är det, precis som både PTS och EU-kommissionen konstaterat, *slutkundsoperatörerna som är köpare och nätägaren* (det finns bara en ägare av kopparaccessinfrastruktur) *som är säljare*.

Vidare kan det konstateras att på Grossistmarknaden för LLUB kan en slutkundsoperatör välja de slutkunder som den önskar adressera med sin marknadsföring och sedan begära att få köpa tillträde till de *enskilda accessförbindelser* som ansluter de slutkunder som har valt att köpa slutkundstjänster från den alternativa slutkundsoperatören. På grossistmarknaden för LLUB är det således *helt upp till den köpande slutkundsoperatören* att välja huruvida flera enskilda accessförbindelser under ett fåtal telestationer eller ett fåtal accessförbindelser under ett stort antal telestationer ska begäras och köpas av nätägaren.

Det kan således konstateras att på den eller de grossistmarknader som ska definieras i Förslaget köper slutkundsoperatörer, på eget initiativ och i de geografiska områden som slutkundsoperatörerna väljer, enskilda accessförbindelser (enstaka eller fler) till slutkunder (enstaka eller fler) från nätägare i syfte att själva tillhandahålla slutkundsprodukter.

---

⁵ Ibid., s. 42.

Sammanfattningsvis ger PTS:s beskrivning, tillsammans med den vägledning som EU-kommissionen ger i Rekommendationen och Förklaringsdokumentet, vid handen att den produkt som ska tillhandahållas på den eller de grossistmarknader som ska definieras i Förslaget är *Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer*.

Hur, var och av vem skulle Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer kunna tillhandahållas i Sverige enligt PTS?

Mot bakgrund av PTS:s beskrivning av en accessförbindelses olika funktionella nivåer (i Förslagets avsnitt 2.5.1.1), och mot bakgrund av PTS:s slutsats i analyserna av slutkundsmarknaderna att fiberbaserade slutkundstjänster tillhandahålls i hela landet (i Förslagets avsnitt 2.4.1.3 och 2.4.2.3) – alldeles oavsett om det handlar om fiberbaserade slutkundstjänster till boende i MDU eller SDU – måste slutsatsen dras att PTS utgår ifrån att Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer skulle kunna tillhandahållas av *alla ägare av fiberaccessnät i hela landet*.

Denna utgångspunkt är enligt Tele2 helt korrekt. Alla passiva fiberaccesser, oavsett om de ansluter MDU:er eller SDU:er, som har anlagts eller ska anläggas skulle kunna tillgängliggöras på grossistmarknaden på det sätt som förutsätts i Rekommendationen och Förklaringsdokumentet. Det finns *inga objektiva begränsningar* som gör att vissa fiberaccessförbindelser, till exempel sådana som ansluter SDU:er, inte skulle kunna användas för Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer på det sätt som förutsätts i Rekommendationen och Förklaringsdokumentet. Det har inte heller anförts, vare sig av PTS eller någon marknadsaktör, att några sådana objektiva begränsningar skulle föreligga.

Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde ska produktmässigt således definieras som *tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer, och på den relevanta produktmarknaden ingår det totala antalet fiberbaserade accesser i Sverige*. Annorlunda uttryckt består Grossistmarknaden för tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer, med PTS:s mobiltäcknings- och bredbandskartläggning 2017 som underlag, produktmässigt av fiberaccesser som totalt ansluter 72 procent av Sveriges hushåll och 67 procent av Sveriges arbetsställen.⁶

Hur, var och av vem tillhandahålls Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer i praktiken i Sverige enligt PTS?

PTS konstaterar i avsnitt 2.5.5.3 att "fysiskt tillträde till fiberaccessnät har tillhandahållits på marknaden av Telia och andra nätägare sedan mitten av 1990-talet". Enligt PTS kan detta tillträde antingen ske "genom att grossistkunden använder sig av ett fiberpar (eller en enkelfiber) för varje slutanvändare mellan nod och nätanslutningspunkt", eller att "grossistkunden använder sig av ett fiberpar (eller en enkelfiber) mellan anslutningsnod och nätanslutningspunkt i flerbostadshus för att överföra trafiken för flera användare i byggnaden." Denna beskrivning avser det som PTS i e-postkorrespondens med Tele2 kallar för "klassiskt svartfibertillträde"⁷ och som enligt Tele2:s bedömning i praktiken helt och fullt motsvarar det tillträde som avses i Rekommendationen och Förklaringsdokumentet, det vill säga tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer.

⁶ Se s. 77 i Förslaget.

⁷ E-postmeddelande från PTS till Tele2 2018-08-23.

PTS bedömer således, på ett enligt Tele2 *helt korrekt sätt*, att Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer *i praktiken* tillhandahålls i Sverige i form av vad PTS kallar "klassiskt svartfibertillträde", det vill säga slutkundsoperatörers köp av just enskilda fiberaccessförbindelser från nätägare.

I Förslagets avsnitt om utbytbarhet från efterfrågesidan mellan lokalt tillträde till fibernät till enfamiljshus respektive flerfamiljshus (avsnitt 2.5.5.5) anför PTS emellertid att den produkt som en grossistkund köper för att kunna erbjuda slutkunderna anslutning skiljer sig åt i viss utsträckning mellan enfamiljs- och flerfamiljshus. PTS anför också, i fråga om enfamiljshus, att det "inte är ovanligt att KO upphandlar svartfibertillträden till hela bostadsområden i stället". Vidare konstaterar PTS det följande:

"Det faktum att anslutningar till enfamiljshus inte erbjuds på marknaden i någon större utsträckning (utom av den reglerade aktören) innebär inte heller att det automatiskt inte finns något tillträde som kan liknas vid ett sådant. Dels måste marknadsavgränsningen ta hänsyn till alla accesser som kan användas för att erbjuda slutkundstjänsterna i fråga, vilket inkluderar KO i egen regi (s.k. self-supply). De flesta nätägare erbjuder tillträde till enfamiljshus via en KO, i huvudsak i egen regi och i vissa fall via extern KO."

På en konkret fråga från Tele2 har PTS skriftligen per e-post bekräftat att ovanstående formulering ska förstås som att PTS i sitt nu remitterade förslag inkluderar *både* "klassiskt svartfibertillträde", det vill säga slutkundsoperatörers köp av enskilda fiberaccessförbindelser från nätägare, *och* den enligt PTS förekommande upphandlingen av svartfibertillträden som enligt PTS genomförs av KO från nätägare på Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde.⁸

PTS bedömer här, på ett enligt Tele2 *felaktigt sätt* (vilket kommer att utvecklas nedan), att Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer *i praktiken* tillhandahålls i Sverige *även* i form av den *förmodade* upphandling av svartfibertillträde som KO enligt PTS gör från nätägare.

PTS kan således konstateras mena att Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer, *i praktiken* återfinns i två versioner i Sverige: Dels "klassiskt svartfibertillträde", det vill säga slutkundsoperatörers köp av enskilda fiberaccessförbindelser från nätägare, dels de enligt PTS förekommande upphandlingarna av svartfibertillträden som enligt PTS genomförs av KO från nätägare. Med andra ord menar PTS att både "klassiskt svartfibertillträde" och den *förmodade* upphandling av svartfibertillträde som KO enligt PTS gör från nätägare ska *hänföras till Grossistmarknaden för tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer*.

Denna bedömning utgör i sin tur grunden för PTS:s bedömning att Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer *i praktiken* tillhandahålls på kommersiell grund *både till MDU:er och SDU:er* – antingen till slutkundsoperatörer eller till KO. *Enligt PTS:s nuvarande bedömning finns det således inga väsentliga, praktiska variationer på den relevanta grossistmarknaden*. PTS tycks härvid inte ha identifierat några tydliga prisskillnader mellan det tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser som *i praktiken* efterfrågas av slutkundsoperatörer och *i praktiken* tillhandahålls av nätägare och det *förmodade* svartfibertillträde som enligt PTS:s nuvarande bedömning efterfrågas av KO och enligt PTS:s nuvarande bedömning tillhandahålls av nätägare.

⁸ E-postmeddelande från PTS till Tele2 2018-08-22 och 2018-08-23.

På ovanstående grunder kan PTS komma fram till den följande slutsatsen:

"En sammantagen bedömning av produkternas egenskaper, användning och pris gör därför att det inte finns tillräckligt starka skäl som talar för att anslutningar till en- respektive flerfamiljshus ska befinna sig på skilda produktmarknader. PTS bedömer därför att anslutningar till en- och flerfamiljshus tillhör en och samma produktmarknad på grossistnivå."

PTS:s nuvarande bedömning är med andra ord att det på den relevanta grossistmarknaden, som utgörs av Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer och som omfattar det totala antalet fiberaccesser i Sverige, *inte finns några variationer i det praktiska tillhandahållandet av den relevanta grossistprodukten som motiverar en uppdelning av den relevanta grossistmarknaden i mindre delmarknader*. Avgörande för denna bedömning är att PTS anser att Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer *i praktiken* tillhandahålls i Sverige *inte bara* i form av "klassiskt svartfibertilträde", utan även i form av den *förmodade* upphandling av svartfibertilträde som KO enligt PTS gör från nätägare, vilket i sin tur innebär att PTS anser att Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer *i praktiken* tillhandahålls utan väsentliga variationer till både MDU:er och SDU:er.

Är PTS:s bedömning att en KO:s driftsättning av en nätägares passiva nät kan hänföras till Grossistmarknaden för tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer korrekt?

Härvidlag bör det påminnas om att grunden för PTS:s bedömning att det *inte* finns några väsentliga variationer på Grossistmarknaden för tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser till slutkundsoperatörer som skulle kunna motivera ytterligare marknadsavgränsningar, är PTS:s uppfattning att affärsförhållandet mellan nätägare och KO kan liknas vid "klassiskt svartfibertilträde" och att det därmed kan hänföras till Grossistmarknaden för tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser.

Såsom uppmärksammas ovan *tillstyrker Tele2 fullt ut* PTS:s bedömning att Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer *i praktiken* tillhandahålls i Sverige i form av vad PTS kallar "klassiskt svartfibertilträde", det vill säga slutkundsoperatörers köp av just enskilda fiberaccessförbindelser från nätägare. Enligt Tele2 bedömer PTS således *rätteligen* att en slutkundsoperatörs köp av enskilda fiberförbindelser från en nätägare ska hänföras till den relevanta Grossistmarknaden för tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer.

Däremot *avstyrker Tele2* PTS:s bedömning att Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer *i praktiken* tillhandahålls i Sverige även i form av den *förmodade* upphandling av svartfibertilträde som KO enligt PTS gör från nätägare. Enligt Tele2 bedömer PTS således *felaktigt* att en KO:s driftsättning av en nätägares passiva nät ska hänföras till den relevanta Grossistmarknaden för tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer.

Affärsförhållandena mellan nätägare och KO kan nämligen inte likställas med affärsförhållandena mellan slutkundsoperatörer och nätägare, och dessa båda kategorier av affärsförhållanden kan i praktiken inte anses förekomma på en och samma grossistmarknad. Till stöd för detta avstyrkande av PTS:s bedömning kan det nedanstående anföras.

För det första tar PTS inte hänsyn till hur den affärsmodell som tillämpas av KO ser ut. PTS antar felaktigt att "KO upphandlar svartfibertilträden". Så är i praktiken inte fallet.

Normalt sett är det nätägaren som upphandlar, för hela eller delar av sina passiva nät, en KO som uppdras att aktivera, driftsätta och operera nätägarens nät. Nätägares upphandlingar av KO har normalt formen av tjänstekoncessioner. Att marknadsförhållandena i praktiken ser ut på detta sätt torde kunna bekräftas av samtliga KO som tillhandahåller tjänster till nätägare som inte ingår i samma bolagskoncern som KO.

Upphandlingen har i fallet med nätägare och KO således *motsatt riktning* i förhållande till upphandlingen i fallet med slutkundsoperatörer och nätägare (i det förra fallet är nätägaren köpare och inte säljare, medan i det senare är nätägaren säljare och inte köpare). Upphandlingen avser i fallet med nätägare och KO också *något helt annat* än upphandlingen i fallet med slutkundsoperatörer och nätägare (i det förra fallet tillhandahåller KO en tjänst, medan i det senare tillhandahåller nätägaren en produkt).

Redan mot denna bakgrund kan det konstateras att en KO:s driftsättning av en nätägares passiva nät *inte* kan likställas med en slutkundsoperatörs köp av och tillträde till en nätägares enskilda fiberaccessförbindelser. Därmed kan det redan i detta läge konstateras att en KO:s driftsättning av en nätägares passiva nät inte heller kan vara en produkt som i praktiken tillhandahålls på Grossistmarknaden för tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer.

För det andra kan det konstateras att även för det fall KO *i praktiken* skulle kunna anses upphandla svarfibertillträden (vilket KO alltså i praktiken *inte* gör) har PTS inte genomfört ett fullständigt utbytbarhetstest mellan det tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser som *i praktiken* efterfrågas av slutkundsoperatörer och *i praktiken* tillhandahålls av nätägare och det *förmodade* svartfibertillträde som enligt PTS:s nuvarande bedömning efterfrågas av KO och enligt PTS:s nuvarande bedömning tillhandahålls av nätägare. Även om PTS i Förslagets avsnitt 2.5.5.5 redogör för "användning", "egenskaper" och "prisförändringar" för de grossisttillträden som enligt PTS tillhandahålls till MDU:er respektive SDU:er, varken ställer eller besvarar PTS frågan huruvida det föreligger efterfrågesubstitution mellan det tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser som *i praktiken* efterfrågas av slutkundsoperatörer och *i praktiken* tillhandahålls av nätägare, och det *förmodade* svartfibertillträde som enligt PTS:s nuvarande bedömning efterfrågas av KO och enligt PTS:s nuvarande bedömning tillhandahålls av nätägare. Att denna fråga varken ställs eller besvaras är enligt Tele2 en allvarlig brist i Förslaget.

För det tredje konstaterar Tele2 att även för det fall KO *i praktiken* skulle kunna anses upphandla svarfibertillträden (vilket KO alltså i praktiken *inte* gör), och även för det fall PTS skulle ha genomfört ett fullständigt utbytbarhetstest (vilket PTS alltså *inte* gör), skulle ett sådant utbytbarhetstest visa att det tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser som *i praktiken* efterfrågas av slutkundsoperatörer och *i praktiken* tillhandahålls av nätägare *inte är utbytbar* med det *förmodade* svartfibertillträde som enligt PTS:s nuvarande bedömning efterfrågas av KO och enligt PTS:s nuvarande bedömning tillhandahålls av nätägare. Anledningarna till detta är i sin tur två:

För det första är ändamålet för det tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser som *i praktiken* efterfrågas av slutkundsoperatörer och *i praktiken* tillhandahålls av nätägare något helt annat än det ändamål som KO skulle ha för det tillträde som KO enligt PTS köper från nätägare (och som enligt Tele2, för tydlighets skull, inte sker i praktiken). En slutkundsoperatörs ändamål med ett svartfibertillträde är att tillhandahålla slutkundstjänster till slutkunder, medan en KO:s ändamål med det förmodade svartfibertillträdet skulle vara att tillhandahålla å ena sidan drifttjänster till nätägare och å andra sidan grossisttjänster till slutkundsoperatörer.

I det förra fallet är ändamålet således att kunna bedriva en renodlad slutkundsverksamhet, medan ändamålet i det senare fallet skulle vara att kunna bedriva en renodlad företags- och grossistverksamhet. Enligt EU-kommissionens riktlinjer för marknadsanalyser och bedömningar av betydande marknadsinflytande ("Riktlinjerna")⁹ ska en definition av produktmarknader *inledas med att produkter och tjänster som används för samma ändamål grupperas samman*. Produkter och tjänster som *inte* används för samma ändamål torde inte bli relevanta över huvud taget för fortsatt utbytbarhetsanalys (t ex avseende priser), och ska därför inte placeras på samma marknad.

För det andra är det enligt Tele2 uppenbart att det *inte* skulle kunna föreligga någon efterfrågesubstitution mellan det tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser som *i praktiken* efterfrågas av slutkundsoperatörer och *i praktiken* tillhandahålls av nätägare och det *förmodade* tillträde som KO enligt PTS köper av nätägare. Vid en liten men varaktig höjning av priset på det tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser som slutkundsoperatörer köper av nätägare skulle en slutkundsoperatör *inte* kunna ersätta detta tillträde med det *förmodade* tillträde som KO enligt PTS köper av nätägare *utan* att hämmas av betydande kostnader för bytet. Detta då slutkundsoperatören, för att kunna realisera bytet, skulle behöva starta en helt ny KO-verksamhet och därmed träda in på en helt ny marknad, vilket bland annat skulle innebära rekrytering av helt ny personal. En sådan byteskostnad måste anses utgöra ett väsentligt hinder för efterfrågesubstitution.

Detsamma skulle vara fallet för KO. Vid en liten men varaktig höjning av priset på det *förmodade* tillträde som KO enligt PTS köper från nätägare skulle en KO *inte* kunna ersätta detta tillträde med det tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser som slutkundsoperatörer köper av nätägare *utan* att hämmas av betydande kostnader för bytet. Detta då KO, för att kunna realisera bytet, skulle behöva starta en helt ny slutkundsverksamhet och därmed träda in på en helt ny marknad, vilket bland annat skulle innebära rekrytering av helt ny personal. En sådan byteskostnad måste anses utgöra ett väsentligt hinder för efterfrågesubstitution.

Eftersom det krävs att åtminstone efterfrågesubstitution ska kunna identifieras för att två produkter eller tjänster ska kunna hänföras till samma marknad, kan slutsatsen dras att det *förmodade* tillträde som KO enligt PTS köper av nätägare inte kan hänföras till samma marknad som det tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser som *i praktiken* efterfrågas av slutkundsoperatörer och *i praktiken* tillhandahålls av nätägare.

Det kan således konstateras att även för det fall KO *i praktiken* skulle kunna anses upphandla svartfibertillträden (vilket KO alltså *inte* gör), och även för det fall PTS skulle ha genomfört ett fullständigt utbytbarhetstest (vilket PTS alltså *inte* gör), skulle ett sådant utbytbarhetstest visa att det tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser som *i praktiken* efterfrågas av slutkundsoperatörer och *i praktiken* tillhandahålls av nätägare inte är utbytbar med det *förmodade* svartfibertillträde som enligt PTS:s nuvarande bedömning efterfrågas av KO och enligt PTS:s nuvarande bedömning tillhandahålls av nätägare.

Det skulle därmed saknas skäl för att inkludera det *förmodade* svartfibertillträde som enligt PTS:s nuvarande bedömning efterfrågas av KO och enligt PTS:s nuvarande bedömning tillhandahålls av nätägare på samma marknad som det tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser som *i praktiken* efterfrågas av slutkundsoperatörer och *i praktiken* tillhandahålls av nätägare.

---

⁹ 2018/C 159/01, s. p. 33.

PTS:s bedömning att en KO:s driftsättning av en nätägares passiva nät kan hänföras till Grossistmarknaden för tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer är således felaktig.

Vad skulle konsekvenserna bli av en korrekt analys och bedömning av affärsförhållandena mellan nätägare och KO för PTS:s fortsatta arbete med marknadsdefinitionen?

För det fall PTS skulle ha gjort den korrekta bedömningen att Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer *i praktiken* tillhandahålls i Sverige *endast* i form av vad PTS kallar "klassiskt svartfibertillträde", det vill säga slutkundsoperatörers köp av enskilda fiberaccessförbindelser från nätägare, skulle PTS också ha dragit den korrekta slutsatsen att den grossistprodukt som avses i Rekommendationen och Förklaringsdokumentet *i praktiken* tillhandahålls i Sverige *endast till MDU:er, och inte till SDU:er.*

Därmed skulle PTS på ett korrekt sätt ha kunnat konstatera att det på Grossistmarknaden för tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer föreligger *stora variationer mellan MDU- och SDU-segmenten, och att dessa variationer skulle kunna motivera en vidare uppdelning av den relevanta grossistmarknaden i mindre delmarknader.*

I en analys av dessa variationer på Grossistmarknaden för tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer mellan MDU- och SDU-segmenten, skulle det *för det första* kunna konstateras att avsaknaden av det *praktiska men fullt ut möjliga* tillhandahållandet av "klassiskt svartfibertillträde" på SDU-segmentet – en avsaknad som alltså föreligger trots att efterfrågan finns och trots att tillhandahållandet är fullt möjligt – inte kan anses utgöra något annat än leveransvägran och en medveten begränsning av utbudet. Utifrån ett köparperspektiv representerar leveransvägran ett oändligt högt pris. Oavsett hur mycket som köparen är villig att erlægga för produkten eller tjänsten är den inte tillgänglig. Därmed skulle det kunna konstateras att det föreligger en *oändligt stor skillnad i pris* på Grossistprodukten tillträde till enskilda fiberaccessförbindelser för slutkundsoperatörer mellan MDU-segmentet (där leveransvägran inte sker utan där grossistprodukten tillhandahålls på kommersiella villkor) och SDU-segmentet (där leveransvägran sker).

För det andra skulle det kunna konstateras att förmågan hos nätägare på SDU-segmentet att vägra att leverera ett "klassiskt svartfibertillträde", trots att efterfrågan är stor och trots att tillhandahållandet är fullt möjligt, och oförmågan hos nätägare på MDU-segmentet att göra detsamma, beror på det enkla faktum att konkurrensförhållandena på nätägarnivå radikalt skiljer sig åt mellan MDU-segmentet och SDU-segmentet. På MDU-segmentet förekommer det paralleletablering av fiberaccessnät och i de fall det inte förekommer utgör potentiell paralleletablering ett reellt och genomförbart alternativ. Detta gör att en nätägare som skulle vägra att tillhandahålla "klassiskt svartfibertillträde" till potentiella grossistkunder skulle löpa stor risk att av potentiella grossistkunder ersättas med en annan nätägare, varför nätägare på MDU-segmentet avhåller sig från sådana förfaranden.

På SDU-segmentet förhåller det sig på motsatt sätt: Där existerar paralleletablering av fiberaccessnät inte, och det finns ingen som helst grund för att anta att paralleletablering skulle kunna uppstå. Detta då slutkunderna, det vill säga ägarna till SDU:er, inte kan förväntas erlægga de mycket betydande belopp som skulle krävas för indragning av parallella accessnät till SDU:er.

I sin tur medför detta att en nätägare på SDU-segmentet, som skulle vägra att tillhandahålla "klassiskt svartfiber-tillträde" till potentiella grossistkunder, inte skulle löpa någon som helst risk för att på grund av leveransvägran ersättas av potentiella grossistkunder med en annan nätägare. Detta förklarar varför *samtliga* nätägare på SDU-segmentet *riskfritt kan praktisera och de facto praktiserar detta förfarande idag*.

På MDU-segmentet är nätägarna således utsatta för konkurrens, medan nätägarna på SDU-segmentet kan agera helt oberoende.

Tele2:s slutsatser i fråga om den produktmässiga avgränsningen

Tele2 drar härvidlag slutsatsen att en sammantagen bedömning av produkternas egenskaper, användning och pris, och mot bakgrund av de *uppenbara, väsentliga och i verkligheten lätt verifierbara* skillnader i pris och konkurrensvillkor mellan MDU- respektive SDU-segmentet, gör att det finns tillräckligt starka skäl som talar för att Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde produktmässigt ska delas upp i en MDU- respektive SDU-del.

Tele2 avstyrker därför PTS:s förslag på produktmässig definition av Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde, som i Förslaget består av tillträde till fiberbaserat accessnät som ansluter MDU såväl som tillträde till fiberbaserat accessnät som ansluter SDU.

Tele2 föreslår därför att PTS gör om den produktmässiga marknadsdefinitionen av Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde, och att PTS därvid analyserar de svenska förhållandena i följande steg: *I ett första steg* bör PTS, med utgångspunkt i Rekommendationen och Förklaringsdokumentet, definiera den eller de grossistprodukter som förväntas tillhandahållas på Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde. *I ett andra steg* bör PTS undersöka om och i så fall hur, var och av vem som den i steg 1 definierade grossistprodukten potentiellt skulle kunna tillhandahållas i Sverige. I detta steg definierar PTS den produktmässiga avgränsningen av den relevanta grossistmarknaden, dock utan att ha analyserat eventuella variationer som skulle kunna föranleda ytterligare uppdelning av den relevanta grossistmarknaden i mindre produktmässiga delmarknader. *I ett tredje steg* bör PTS undersöka om och i så fall hur, var och av vem som den i steg 1 definierade grossistprodukten i praktiken tillhandahålls i Sverige. Detta steg vidtas för att kunna identifiera eventuella variationer på den relevanta grossistmarknaden som skulle kunna föranleda en ytterligare uppdelning av den relevanta grossistmarknaden i mindre produktmässiga delmarknader. *I ett fjärde steg* bör PTS, för det fall variationer i det praktiska tillhandahållandet av den i steg 1 definierade produkten har kunnat identifieras i steg 3, ta ställning till huruvida dessa variationer är sådana att de motiverar en ytterligare uppdelning av den relevanta grossistmarknaden i mindre produktmässiga delmarknader.

Såsom Tele2 har visat ovan skulle en sådan analys ge vid handen att det finns tillräckligt starka skäl som talar för att Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde produktmässigt ska delas upp i en MDU- respektive SDU-del.

2.2. PTS:s förslag på geografisk definition av Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde

För att en geografisk definition av en grossistmarknad ska bli korrekt, måste analysen av den eller de geografiska avgränsningarna baseras på en korrekt produktmässig definition av grossistmarknaden. Eftersom Tele2 ovan har avstyrkt PTS:s förslag på produktmässiga definition av Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde, avstyrker Tele2 också PTS:s förslag på geografisk definition av Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde.

Såsom anförs nedan föreslår Tele2 att PTS gör om den geografiska marknadsdefinitionen av Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde med utgångspunkt i en korrekt produktmässig avgränsning, som innebär att Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde produktmässigt delas in i två delmarknader: Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till MDU och Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till SDU.

Nedan redogör Tele2 översiktligt för hur en analys av den geografiska avgränsningen av den korrekt definierade Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till SDU enligt Tele2 bör struktureras och vad den bör innehålla.

Enligt Riktlinjernas punkt 48 omfattar en relevant geografisk marknad ett område där de aktuella företagen deltar i utbudet och efterfrågan av de aktuella produkterna eller tjänsterna, där konkurrensvillkoren är tillräckligt enhetliga och som kan särskiljas från angränsande områden där de rådande konkurrensvillkoren är märkbart annorlunda. Enligt Riktlinjernas punkt 51 har man inom sektorn för elektronisk kommunikation traditionellt bestämt den relevanta marknadens geografiska omfattning baserat två huvudkriterier: Dels täckningsområdet för ett nät, dels förekomsten av tillämpliga lagbestämmelser eller andra regleringsmedel.

I tillägg till detta anför PTS i Förslagets avsnitt 2.6.1 att hänsyn, enligt EU-kommissionen, ska tas till bland annat följande parametrar för att bedöma eventuella skillnader i konkurrensförhållanden mellan olika geografiska områden: (i) Aktörernas storlek och antal; (ii) marknadsandelarnas fördelning; (iii) prisskillnader; (iv) efterfrågekaraktäristik; (v) skillnader i produktfunktionalitet eller marknadsföringsstrategier; (vi) skillnader i förekomsten av inträdeshinder. I samma avsnitt anför PTS också att delmarknader med liknande konkurrensvillkor kan grupperas samman och analyseras som en relevant geografisk marknad, eftersom resultatet av marknadsanalysen kommer att bli detsamma som om varje enskild delmarknad bedömts för sig.

Härvidlag kan det *för det första* konstateras, med hänvisning till Riktlinjernas punkt 48, att en nätägare på Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till SDU, som äger fiberaccessnät till SDU:er och därmed skulle kunna delta i utbudet inom ett visst geografiskt område, *aldrig skulle delta* och *aldrig skulle kunna delta* i utbudet på ett annat geografiskt område där en *annan* nätägare på Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till SDU skulle vara aktiv.

Anledningen till detta är avsaknaden av paralleletablering på SDU-segmentet, som i sin tur beror på, vilket kommenterats ovan, de mycket betydande belopp som enskilda SDU-hushåll skulle behöva erlagga för indragning av parallella accessnät till respektive SDU. Att endast ett företag – en nätägare – skulle delta och skulle kunna förväntas delta i utbudet inom det geografiska område som täcks av respektive nätägares fiberaccessnät till SDU:er, talar starkt för att den geografiska definitionen ska vara nätägarspecifik.

För det andra kan det konstateras att PTS, i Förslaget och i fråga om hur marknadsandelar och antal aktörer kan bidra till bedömningen av skillnader i konkurrensförhållanden mellan olika geografiska områden, anför att geografiska skillnader beträffande marknadsandelar i olika delar av landet kan tyda på skillnader i konkurrensvillkor. Härvidlag kan det noteras att inom det geografiska täckningsområdet för respektive nätägares fiberaccessnät till SDU:er, har en nätägare 100 procent av marknadsandelarna medan övriga nätägare har noll procent.

Det betyder att de geografiska skillnaderna beträffande marknadsandelar på Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till SDU är mycket stora (så stora som de kan bli), och att dessa geografiska skillnader i marknadsandelar följer den geografiska täckningen för respektive nätägares fiberaccessnät till SDU:er. Detta pekar tydligt på att skillnaderna i konkurrensförhållanden mellan de geografiska områdena för respektive nätägares fiberaccessnät till SDU:er är mycket stora (så stora som de kan bli), vilket i sin tur starkt talar för att den geografiska definitionen ska vara nätägarspecifik.

För det tredje kan det konstateras att till följd av avsaknaden av praktiskt tillhandahållande av "klassiskt svartfibertillträde" på Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till SDU – en avsaknad som föreligger trots att det finns en stor efterfrågan på "klassiskt svartfibertillträde" och trots att tillhandahållandet av "klassiskt svartfibertillträde" till SDU:er är fullt möjligt i hela Sverige – är det hart när omöjligt att hitta ett underlag för grossistprisskillnader. Detta faktum, som beror på avsaknaden av konkurrens på infrastrukturnivå på Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till SDU, bör rimligtvis inte kunna anföras som skäl till att den geografiska definitionen inte ska kunna konstateras vara nätägarspecifik. Att leveransvägran och begränsning av utbudet förekommer på *hela* Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till SDU bör snarare ytterligare motivera en geografisk definition som är nätägarspecifik. Detsamma gäller enligt Tele2 för övriga, kvarvarande parametrar som enligt PTS ska tas i beaktande i den geografiska avgränsningen, det vill säga efterfrågekaraktäristik, eventuella skillnader i produktfunktionalitet eller marknadsföringsstrategier och eventuella skillnader i förekomsten av inträdeshinder.

Mot bakgrund *de/s* av att endast ett företag – en nätägare – skulle delta och skulle kunna delta i utbudet inom det geografiska område som täcks av respektive nätägares fiberaccessnät till SDU:er, *de/s* av att de geografiska skillnaderna beträffande marknadsandelar på Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till SDU är mycket stora (så stora som de kan bli), och att dessa geografiska skillnader i marknadsandelar följer den geografiska täckningen för respektive nätägares fiberaccessnät till SDU:er, drar Tele2 slutsatsen att Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till SDU geografiskt ska definieras som nätägarspecifik, det vill säga att respektive fiberaccessnät som ansluter SDU:er och som ägs av en och samma nätägare ska definieras som en separat geografisk marknad.

Tele2 avstyrker därför PTS:s förslag på geografisk definition av Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde.

Tele2 föreslår att PTS gör om den geografiska marknadsdefinitionen av Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde med utgångspunkt i en korrekt produktmässig avgränsning, som innebär att Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde produktmässigt delas in i två delmarknader: Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till MDU och Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till SDU. Enligt Tele2 skulle en korrekt genomförd geografisk marknadsdefinition av Grossistmarknaden för fiberbaserat tillträde till SDU ge vid handen att denna marknad geografiskt ska definieras som nätägarspecifik, det vill säga att respektive fiberaccessnät som ansluter SDU:er och som ägs av en och samma nätägare ska definieras som en separat geografisk marknad.

2.3. PTS:s förslag på trekriterietest av Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde

För att ett trekriterietest av en grossistmarknad ska bli korrekt, måste trekriterietestet baseras på en korrekt produktmässig och geografisk definition av grossistmarknaden. Eftersom Tele2 ovan har avstyrkt PTS:s förslag på produktmässig och geografisk definition av Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde, avstyrker Tele2 också PTS:s förslag på trekriterietest av Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde.

Tele2 föreslår att PTS gör om trekriterietestet med utgångspunkt i produktmässigt och geografiskt korrekt avgränsade grossistmarknader enligt ovan.

2.4. PTS:s förslag på SMP-bedömning på Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde

För att en SMP-bedömning på en grossistmarknad ska bli korrekt, måste SMP-bedömningen baseras på en korrekt produktmässig och geografisk definition av grossistmarknaden. Eftersom Tele2 ovan har avstyrkt PTS:s förslag på produktmässig och geografisk definition av Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde, avstyrker Tele2 också PTS:s förslag på SMP-bedömning på Grossistmarknaden för fiberbaserat 3a-tillträde.

Tele2 föreslår att PTS gör om SMP-bedömningen med utgångspunkt i produktmässigt och geografiskt korrekt avgränsade grossistmarknader enligt ovan.

* * *

Kontaktperson på Tele2

██████████
████████████████████